

BILJNA VRSTA: SUNCOKRET

ŠTETNI ORGANIZMI: **PLAMENJAČA SUNCOKRETA**, LISNE VAŠI

NA PODRUČJU VOJVODINE USEVI SUNCOKRETA SE NALAZE U FAZI OD RAZVOJA LISTOVA DO POČETKA BUTONA.

NA POJEDINIM PARCELAMA SUNCOKRETA REGISTROVANO JE PRISUSTVO SIMPTOMA **PLAMENJAČE**, KAKO NA SAMONIKLIM BILJKAMA SUNCOKRETA TAKO I U SAMOM USEVU.

RAZLIKUJU SE SISTEMSKI ZARAŽENE BILJKE (IZ SEMENA) KOJE SU POSLEDICA PRIMARNIH INFEKCIJA KOJE SU SE OSTVARILE U PERIODU KLIJANJA I NICANJA, A KOJIMA SU POGOVDALI PROHLADNO VREME I ČESTE PADAVINE TOKOM OVIH FENOFAZA RAZVOJA SUNCOKRETA. OVAKVE, SISTEMIČNO ZARAŽENE BILJKE, PREPOZNAJU SE U POLJU PO ZAOSTAJANJU U PORASTU, NA LICU LISTA SE MOGU UOČITI ZELENKASTO-ŽUČKASTE PEGE NEPRAVILNOG OBLIKA A NA NALIČJU LISTA BELA NAVLAKA. KASNIJE U TOKU VEGETACIJE, ZARAŽENE BILJKE FORMIRAJU SITNE GLAVICE SA STERILNIM I ŠTURIM ZRNIMA.

TAKOĐE, NA PARCELAMA SU PRISUTNE I LOKALNO ZARAŽENE BILJKE KAO POSLEDICA SEKUNDARNIH INFEKCIJA A PREPOZNAJU SE PO SVETLOZELENIM UGLASTIMA PEGAMA NA LISTOVIMA. OVAKVE BILJKE NE TREBA ZANEMARITI JER PREDSTAVLJAJU ZNAČAJAN IZVOR INFEKCIJA, POGOTOVO IMAJUĆI U VIDU IZUZETNO POVOLJNE USLOVE KOJI VLADAJU U PROIZVODNJI, A TO SU TEMPERATURE OKO 20°C I GOTOVO SVAKODNEVNE PADAVINE.

U KONTROLI OVOG OBOLJENJA KLJUČNE SU PREVENTIVNE MERE MEĐU KOJIMA SU NAJVAŽNIJE PETOPOLJNI PLODORED I SETVA MANJE OSETLJIVIH HIBRIDA. NA POJEDINIM LOKALITETIMA U VOJVODINI, VRLO ČESTO SE SUNCOKRET GAJI U TROPOLJU I UPRAVO NA TAKVIM PARCELAMA I DOLAZI DO JAČE POJAVE PLAMENJAČE.

PO UOČAVANJU SIMTOMA NA SAMONIKLIM BILJKAMA SUNCOKRETA ILI SISTEMIČNO ZARAŽENIM BILJKAMA VEOMA BITNO JE NJIHOVO UNIŠTAVANJE I SKLANJANJE SA PARCELE KAKO BI SE SPREČILE SEKUNDARNE INFEKCIJE.

PRIMENA HEMIJSKIH MERA ZAŠTITE U SUZBIJANJU OVOG PATOGENA NIJE PRAKSA U PROIZVODNJI OVE INDUSTRIJSKE KULTURE KOD NAS. MEĐUTIM, IMAJUĆI U VIDU PRISUTAN IZVOR ZARAZA NA PARCELAMA, USLOVE KOJI IZUZETNO POGODUJU RAZVOJU OVOG PATOGENA I ČINJENICU DA JE JOŠ UVEK MOGUĆ ULAZAK MEHANIZACIJE NA PARCELE, U OVOM MOMENTU SE U USEVIMA GDE SE REGISTRUJU SIMPTOMI PLAMENJAČE PREPORUČUJE PRIMENA FUNGICIDA KAKO BI SE SPREČILO NAGLO ŠIRENJE OBOLJENJA U POLJU. U NAŠOJ ZEMLJI NEMA REGISTROVANIH PESTICIDA ZA OVU NAMENU, ALI SE MOŽE PREPORUČITI PRIMENA FUNGICIDA KOJI U SEBI IMAJU AKTIVNU MATERIJU **PROPAMOKARB-HIDROHLORID**.

DETALJNIJE INFORMACIJE O ŠTETNIM ORGANIZMIMA I MERAMA NJIHOVE KONTROLE MOŽETE POGLEDATI NA PORTALU PROGNOZNO-IZVEŠTAJNE SLUŽBE ZA ZAŠTITU BILJA AP VOJVODINE.

SLIKA 1. FAZA RAZVOJA SUNCOKRETA

SLIKA 2. SIMPTOM PLAMENJAČE NA SAMONIKLOJ BILJCI SUNCOKRETA

SLIKA 3. SIMPTOMI PLAMENJAČE

SLIKA 3. SIMPTOM PLAMENJAČE NA LICU LISTA (SEKUNDARNE INFEKCIJE)

SLIKA 4. SPORULACIJA PATOGENA U OKVIRU PEGA NA NALIČJU LISTA

SLIKA 5. IZGLLED ZARAŽENE BILJKE KASNIJE U TOKU VEGETACIJE